

Elofizetési díj:
 Egészévre 4 ft., Félévre 2 ft., Negyedévre 1 ft.
Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr., Bélyegdíj 30 kr.
 Nyiltér petsora 12 kr.

ZALAMEGYE

A lap szellemi és anyagi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
 Bérmentelen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.
 Kéziratokat nem küldünk vissza.

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.
 Megjelenik minden vasárnap.

Megyei közgyűlés.

Zalamegye törvényhatósági bizottságának november hó 26-án Glávina Lajos főispán úr ömeltóságának elnökle alatt tartott rendkívüli közgyűlésén egyik legfőbb tárgyat az 1884. évi közmunka beosztás és utépítészeti tervezet megállapítása képezte.

Felolvastatott mindenekelőtt a kir. államépítészeti hivatal jelentése, mely mellett a megye 1883. évi országos közmunkájának természetben történt leszolgáltatásáról, a fennmaradt hátralékokról, a váltásági összegeknek miként lefizetéséről szóló kimutatásokat és a computus alkalmával bizottságilag tárgyalat hiányokról, kívánalmakról és észrevételekről felvett jegyzőkönyveket beterjesztette. E jelentéssel kapcsolatban tárgyalatott az 1884. évben természetben leszolgáltatandó közmunkának a megyei utakra előirányzott beosztási tervezete és az 1884. évre előirányzott utfenntartási költségvetés. Végre olvastatott e tárgyra vonatkozólag az állandó választmány véleményes jelentése.

Miután a felolvasott jelentés szerint az 1883. évre előírt természetbeni szolgáltatmány legnagyobb részt leszolgáltattott, a többszöri felszólalás dacára a közmunka köteles szolgáltatmányát teljesíteni nem akarók után a járási computusi bizottságok által kirótt 293 ft. 60 kr. bírságnak a jövő 1884. évre való előírása, az összeírás téves volta, elhalálozás és ismeretlen helyre történt költözés folytán pedig 10 kettős fogatú igaz és 31 $\frac{1}{2}$ kézi napszámnak pedig leírása elhatározatott.

A váltásági összegek, régebbi hátralékok és le nem szolgáltatott közmunka után kivettelt előbbi évekből bírságok 2195 ft. 98 kr. kivételével lefizettetvén, ezen összegből a computus alkalmával kiderített különféle és a computusi jegyzőkönyvekben részletesen elősorolt indokoknál fogva 629 ft. 76 kr. elrendeltetett, míg

1589 ft. 90 kr., mint oly összeg, mely az illető hátralékosoktól behajtandó, 1884. évre előíratott.

Ezután tárgyalás alá vétetett az 1884. évben természetben leszolgáltatandó közmunka beosztási tervezet, melyet, miután az a járási computusi bizottságok által a járások igényeinek legjobban megfelelő és az utfenntartást legegyszerűbben előmozdító módon lett összeállítva, a közgyűlés egész terjedelmében elfogadott azzal a megjegyzéssel azonban, hogy a tapolcai járásban a tördenicz-badacsony- és lesencez-tomaji utra beosztott Gulács község összes közmunkáját a gyulakeszi-balaton ederiesi uton szolgálja le és hogy a pacsai járásban a szent-mihály-nagy-kamizsai utra beosztott Alsó-Rajk, Pötréte, Kerecsen és Orosztony községek a pacsai-rajki uton teljesítsék közmunka szolgáltatmányukat.

Tárgyalás alá vétettek ezután járásonként a járási computusi bizottságok által az egyes községek vagy magánosok folyamodványaira tett javaslatok, melyek közül csupán az általánosabb érdekűkre terjeszkedünk ki. A keszthelyi járási computusi bizottság a fenéki szárnyvonalra 1884. évben 300 halom szántói bazalt kő kihordását javasolta, azonban tekintetbe véve az utfenntartási alap túlterheltségét, a közgyűlés az állandó választmány véleményének elfogadásával a jelzett utvonalra csak 150 halom kő kihordását határozta el. — Tekintve azonban, hogy a fenéki szárnyvonal felette nagy fontosságánál és a közlekedés nagy élénkségénél fogva alajából kiépítendő, figyelembe véve továbbá, hogy a jelzett utvonal egy része vámos ut és így ama körülmény, hogy mennyi részt tartozik a vámos tulajdonos tatarozni és fentartani, kiderítve nincs: ez okból Svastits Benó alispán úr elnökle alatt Sturm György kir. főmérnök, a járási szolgabíró, továbbá Bogray Máté, Koller Ferenc és Trsztyánszky Lajos járási utféligyelő tag urakból álló küldöttség megbízott azzal, hogy a helyszínén

megjelenve, állapítsák meg, mily terjedelmű a vámtulajdonos által tatarozandó és fentartandó utvonal s ezen eljárás eredményéhez képest tétessék meg az utvonal kiépítése érdekében a szükséges intézkedés.

Tárgyalatott Festetits Taszilló gróf úr ömeltóságának folyamodványa, melyben a keszthelyi kastélya előtt levő megyei ut áthelyezését kéri. — Miután a bemutatott tervezet szerint a keszthelyi grófi kastély előtt elvonuló út félkör alakba tervezeték az újból létesítendő kastélybeli előkert körül, mely áthelyezés által a megyei ut szabadabb és a levegőnek jobban kitett fekvésénél fogva sokkal könnyebben és aránylag olcsóbban tartható fenn, mivel továbbá ezen áthelyezést a gróf úr ömeltósága saját költségén s a műszaki igényeknek megfelelőleg fogja átalakítani s mivel ezen művelet föganatosításával illetőleg a gróf úr ömeltóságának azon kegyessége folytán, hogy a városi közönség használatára 20 kat. holdnyi területet díszes angol parkká átalakítva átengedni s örök időkre fentartását szerződés szerűleg kötelezni méltóztatott, — Keszthely városa szépítészeti tekintetben és mint firdőhely is felette nagy előnyben részesül: a közgyűlés a kérelmezett megyei ut áthelyezésébe a legnagyobb készséggel beleegyezett.

Bezeréd község közmunka hátralékosaira nézve az állandó választmány javaslatához képest, tekintetbe véve, hogy nevezett község a f. évben szenvedett tüzvész miatt nem róhatta le közmunka szolgáltatmányát, a kitüntetett hátralékok töröltettek. Mivel továbbá Bezeréd községben a tüz által károsultak még a jövő évben is építkezéseikkel lesznek elfoglalva, méltányosság szempontjából a nevezett község tűzkárosult lakosai az 1884. évi természetbeni közmunka szolgáltatmány teljesítése, úgy a váltásági összeg megfizetése alól felmentettek.

A pacsai járási computusi bizottság azon indítványára, hogy a honvédlovak is felvétesse-

„Zalamegye“ tárcája.

EGY HERCZEGNŐ.

— Történeti kép. —
 IRTA: T. GÉZA.

A nyári nap égetőn sütött alá az aacheni császári palota ólomfedelű tornyaira.

Nyugatról, északról s keletről hatalmas várfalak körítették... míg a déli részen szabadon tekinthetett alá a büszke palotaóriás... A várfalakból többhelyütt kisebb gömbölyű tornyocskák emelkedtek ki. A falakon belül a palota háta mögött terült el a szép császári kert; míg kívül sűrűn benőtt sötét fenyő erdő koszorúzta körül a hegyoldalt.

N. Károlynak, a hatalmas frank császárnak, Aachen volt legkedvesebb tartózkodási helye. A hosszú fardalmak — a véres harcok után mindig ide szállt pihenni. Akkor sem pihent ő soha, maga köré gyűjtve az akkori művelt világ legnevezetesebb tudósait; velük tanult, olvasott és dolgozott.

Hátul a palota kertben egy sugár növésű ifju járt kelt az árnyékos sűrű lombosztu fák alatt, ott vonva meg magát a nap égető tüze elől. Hosszu, aranyszőke színű haja göndör fürtökben hullámozott alá a széles vállakra. Nagy ábrándos kék szemei, határozott vonású kerek arca szellemiséget, értelmet tükröztek vissza... szabályos ajkakkal, pelyhedező állal. Kezében nagy könyvvel, fel s alá sétált az egyenes kerti uton. Majd az egyik sűrűbe rejtett kis padra leülve... olvasott tovább.

Felülről vidám beszélgetés, vig nevetés, kacaj hangzott le a palota oszlopos erkélyéről. Szép, fiatal hölgyek ültek ott fenn az erkélyen, az akkori frank nemzeti visélet szerint arannyal-ézüsttel gazdagon ékesített drága öltözetekben.

A szép ifju mintha őt legkevésbé sem érdekelné az a vidám beszélgetés, vig nevetés, kacaj, — szemeit folyton a betűkre szegezve, komoly arccal ült olvasmány mellett. Csak néha-néha nagy ritkán pillantott fel.

— A gondolata pedig dehogyan is az olvasmányon, oda fenn járt az erkélyen. Mivel mulathatják oly jól magukat — azok a szép, fiatal hölgyek. Talán csak nem ő rajta van valami nevetni való? Lelke — dehogyan is volt ott az ugráló — összefolyó betűkön, ott esőgőzött az azon a fekete szeműn, a sok szép között a legszebbiken.

Alig merre a szemét fölemelni... de valahányszor feltekintett, sovár szemé azokkal a fekete szemekkel mindig találkozott.

No, hiszen, ha még ezután ezt a gondolatát tudták volna az ifjunak azok a szép hölgyek, akkor lett volna még csak igazán nevetés!... Jobb is, hogy nem tudták, hogy még nem is gyantították!... Orizte is, féltette is a szép ifju a gondolatát, jobban mint a szeme világát... Szemeit mereven a betűkre szegezve ült ott a kis padon... Végre elesendesült a zaj; a szép hölgyek bevonultak az erkélyről. — Az ifju félve, remegve kapta fel ismét szeméit a betűkről, ... nem volt már senki az erkélyen.

Csendes lett az is, csendesebb a kert... Ezernyi gondolatok között sokáig ült még azután ott egy helyben az ifju, — pedig az idő is már jól előhaladt. — Majd egyszerre csak közvetlen fellette az ablakból egy pergamen darab hullt alá... Az ifju mohó vágygyl kapott a pergamen után. Feltekintve az ablakra nem látott senkit... Olvasni kezdé a pergamen levelet...

Kedves Eginhár! Szívem rég óhajtott kívánsága önnel találkozni!... Jöjjön az északi bástyafok alá, ha leszál az est!... En ott leszek!...

Név nem volt a levél alá írva. — Megreszkett a kezében...

Ki írhatta ezt a levelet? tűnődék sokáig magában. Eginhár fel s alá járkálva a szűk kerti uton. Ő nem írhatta.

Bizonynyal valamelyik udvarhölgy üz vele tréfát... Akár ki legyen is az, ha leszál az est, ott lesz a bástyafok alatt. Eginhár hóna alá csapva könyvét, még egyszer föltekint az ablakra, a kertből távozott.

Leszállt az est... Csendes lett minden. Itt-ott hangzott még fel a völgyből egy-egy barangoló pásztor kiáltása...

Az aacheni büszke várfalak komor tekintettel néztek alá a tátongó sötét völgybe... A tornyok közül csak olykor-olykor csillant elő a halvány világú, szende hold, mintha buvósdi akart volna játszani, vagy valakire leskelődött volna az est homályában.

Az északi bástyafok alatt a hegyoldalon egy nyúlánk termetű karesu fiatal alak állt; gondolatokba merülve, tekintetével folyton a nyugati várfalak felé nézve.

Eginhár volt ez ifju, kívül már ma a császári kert árnyas fái alatt is találkozánk... Eginhár szegény író-deák volt Károly udvarában, s a császár különös kitértetett kegyence. Károly felismerve a törekvő ifju szép tehetségeit, udvarába hívta.

Az ifju arcán bizonyos vidámság, duzzadó piros ajkain a pajkos, hamisas mosoly játszadozott... Ugyan ki adhat itt az udvari nők közül a szegény Eginhárnak ily későn, este, itt a hegy oldalon találkozót?... Akár ki legyen is az, de szerfölött érdekes lesz...

Ily gondolatokkal volt elfoglalva az ifju, midőn a nyugati bástyafalak közül egy nő alak bontakozott ki lassankint az est homályából. Egyenesen felé tartott...

A hölgy már a bástyafok alá ért... Eginhár gondolata ellenére is mélyen megilletődött. Mint a villám érte e váratlan meglepetés. Zavarodva tekintett az oda érkezett csinos hölgyre... Nem tudta, ében van-e, vagy álmodik?... A mit még legmerészebb álmaiban sem mert volna képzelni soha, a császár lánya állt előtte, az a fekete szemű.

Eginhár, hogy zavarát azzal is takarja, eléje sietett, hogy üdvözölje őt... de szólni nem tudott... térdre esett, hogy az odaérkezett hölgynek kezét csokoljon.

— Keljen fel gyorsan, Eginhár! szól az ifju kezét megfogva és mosolygva szép tiszta hangon a hölgy. Szólásában a legkisebb elfogulatlanság nélkül, mint a kinek e megtiszteltetés legkevésbé sem volna feltűnő.

— Szép hercegnő — akadozott remegő hangon Eginhár, ennyi bizalomra, kitértetésre én érdemtelen vagyok!

— Ugy-e bizony nem gondolta volna — szól ismét nevetve a hercegnő — hogy ön a császár lányával valaha is találkozzék e helyen?...

nek a közmunka kötelezett állatok közé, a közgyűlés figyelemmel ama körülményre, hogy a honvédllovak a természetbeni szolgálományra a miniszteri rendelet értelmében nem kötelezhetők, azon határozatot hozta, hogy a honvédllovak tulajdonosai a természetbeni szolgálományok alól felmentetnek, de a készpénzbeli megváltásra ők is, mint más lovak tulajdonosai, kötelezettek.

Felemlített továbbá, hogy a nem tisztán gazdasági célokra használt lovak a pacsai járásban a közmunka összeírás alkalmával a közmunka kötelezett állatok lajstromából kihagyattak. Mivel azonban a közmunka kötelezettség alól való felmentés a közmunka utasítás szerint az ily lovakra épen nem alkalmazható s mivel esetleg már más járásokban is történtett ily eljárás: e végből a közgyűlés a pótközmunka összeírás az egész megye minden egyes járására nézve elrendelte.

Hogy a szakmunkákat kellő pontossággal és kellő időben teljesíthessék és hogy e tekintetben az ellenőrzés eszközölthessék: a községi munkafeladványok a közgyűlés után az illető szakaszbeli utféligyelő tag uraknak azonnal kiadandók. Együttal a computus alkalmával az utféligyelő tag urak állapítsák meg a feladvány szerinti munkák pontos megtörténtét és ha hiányokat észlelnek, azok az illető mulasztók terhére azonnal fogantatandók.

A zalaegerszegi járási computusi bizottság előterjesztése szerint Zala-Egerszeg város 307 frt. mult évi és 408 frt. 82 kr. folyó évi váltásig hátralékban van és egyáltalán e városnál a váltásig összegek fizetése körül a legnagyobb rendetlenségek, sőt visszaélések vannak. — Mivel a járási utféligyelő urak kijelentése szerint a város terhére kitüntetett hátralék nagyobb részben be lett fizetve, de rendeltetési helyére nem lett juttatva s így alapos a gyanú, hogy sikkasztás esete forog fenn: ez ügyben vizsgálat lett elrendelve s annak fogantatásával a járási szolgabíró s Skublics László járási utféligyelő urak lettek megbízva.

A bak-tárnoki utvonálnak Tárnoktól a vakolai határon keresztül a baki erdő alsó végéig 4550 meterre vezetett új szakaszán a szükséges földmunka a magas ministerium által kegyesen adományozott 4000 frt. segélyösszeggel teljesítetvén, az azon utrészen szükségessé vált műtárgyak is megépítettek. Hogy azonban ezen, a megye közepét átszelő s a közlekedésre nézve oly nagy fontosságú utvonalfedanyag hiányában meg ne semmisüljön, a bekavicsolás a költségvetésbe felvett 2400 frton felül még bármi módon megtakarítható összeggel is fogantatandó.

A dobrii, bánok-szent-györgyi, szécsi-szigeti és vöresöki hidak helyreállítására utlagos elszámolás kötelezettsége mellett az utféligyelő alából 600 frt. kiutalványozása elhatározott.

Tárgyaltatt Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város folyamodványa, melyben az iskola

Álmamban igen — szolt már határozottabb, erőteljesebb hangon Eginhard — ott mindig vele voltam! ... És én! O, most is csak álmodom! mert lábai előtt a porba hullva imádom őt!

Ha-ha-ha! Ön nagyon gyermekes, Eginhard! nevetett a hercegnő — keljen föl, tekintsen reám, én itt vagyok! s ön nem álmodik! —

A hold ismét előtűnt a zordon várfalak mögött, s világával behintette a hegyoldalt is.

Szerelmem végtelen! ... kiáltott Eginhard; ennél többet a nagy boldogságban nem tudott mondani.

Hogy szeretsz Eginhard! szolt a hercegnő közelébe simulva a férfi arcához — régóta láttam, olvastam én azt már bánatos arcodon. — Tudd meg hát te is, hogy a császár leánya egyedül Eginhardot szereti, s kivülé nincs neki öröme, boldogsága.

Szeretlek, imádlak suttogott az ifju.

A szép hercegnő arcát az ifju szájához hajtván, egy édes csókban forrt, tapadt egybe a két boldogságtól reszkető ajak.

Mialatt a hold nehéz, sűrű fellegek közé bujt.

Sütés lett az aacheni hegyoldal is, csak a két szerető szív édes-kedves susogása hallatszott a csendes estében. ...

Eginhard s Emma, a császár leánya, azóta minden este találkoztak ott a hegyoldalon.

A mit ott susogtak, azt az esti szellő mindig elbeszélte a virágnak, a virág meg fünek-fának, s szerelmükről suttog most is, annyi száz év után is fű, fa virág ott a hegyoldalon.

Eginhard és Emma szerelméről sügött-bügött ott a hegyoldalon minden; a bujkáló szellő mindenfelé kicsacsogta azt, de akárhogy fecsegett, csacsogott is, a széles sziklás várfalakon keresztül nem tudott hatolni. — Oda bent a császári udvarban a szerelemről nem tudott senki ...

Eginhard, mint különösen kitüntetett kegyence N. Károlynak, az udvari méltóságokban gyorsan emelkedett.

Rövid idő alatt a közmunkák felügyelő biztosává, majd tanácsossá, s később valóságos belső titkárrá nevezetett ki a császár oldala mellé. (Vége köv.)

utának, mint azelőtti megyei utak klinker uttá való átalakítása céljából összes természetbeni közmunka szolgálományát, úgy a váltásig összeget jövő évre átengedni kéri. — Tekintetbe véve a felhozott indokokat, a közgyűlés határozata folytán 430 kettős, 21 egyes fogatú igás és 3975 kézi napszám Nagy-Kanizsa város saját kezelése alá bocsátatik azzal a kikötéssel, hogy abból 112 kettős fogatú igás és 1670 kézi napszám a közmunka beosztásban jelölt módon leszolgáltassék, a többi pedig a fennálló egységi árak mellett megváltva a közmunka beosztásban részletezett készpénzbeli kiadások fedezésére fordítottassék, a fennmaradó 1141 frt. pedig a jelzett iskola utának műtáti leendő átalakításához egyszer s mindenkorra átengedtetik azzal, hogy a tervezet szerinti munkálatok a kir. építészeti hivatal által ellenőrizendők lesznek.

Olvastatt Svastits Benó alispán urnak előterjesztése az államuti kaviesszállítás tárgyában, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk. — A felolvasott s az államuti kaviesszállítási vállalat berendezésére vonatkozó javaslatnak egész terjedelemben való elfogadásával az utjabbi 6 évi vállalatból 3 évre az alvállalat az eddigi vállalkozóval meghosszabbított határozattal; a további 3 évi vállalat berendezése pedig egyelőre függőben tartatik oly célból, hogy az iránt a most megkezdő 3 évi vállalat utolsó évében az addig elért eredmény és szerződés tapasztalatok alapján, esetleg a viszonyoknak is netaláni változásához képest törtéjék tüzetes intézkedés, végre ezen alvállalatért kötelezett megyei illetőleg a szentmihálybaki utépítési munkát illetőleg megkísérleendő, valjon árlejtes vagy nyilvános ajánlati eljárás útján nem lehetne-e a kérdéses utszakasz kiépítését az előirányzott egységi árakon alól egy más teljesen megbízható vállalkozóval eszközölni és azon feltétel mellett, hogy egy év alatt teljesen kiépíttessék és a fizetés a megállapított törlesztési részletekben törtéjék, csak ha ez uton nem lehetne kedvező eredményre jutni, ez esetben köttetnek meg az eredeti megállapodáshoz képest az eddigi vállalkozóval a szerződés.

Olvastatt Svastits Benó alispán urnak előterjesztése az 1884 évi január hó 1-én megszűnő megyei foglarság iránt, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk. — A nagy gondal szerkesztett s a közgyűlés általános érdeklődése között felolvasott s egész terjedelmében elfogadott jelentés szerint mivel a csendőrség hivatalos működésének megkezdésével egyidejűleg a megyei foglarság végleg megszűnik: a közgyűlés alispán urnak előterjesztett javaslata elfogadásával elhatározta, hogy az előterjesztésben kimutatott két alpból a folyó év végével megszűnő foglarságnak közszolgálati alkalmazást nem nyerhető azon tagjai, akik foglári szolgálatukat illetőleg kötelezeteiket a foglarság tényleges megszűntéig vagyis 1884. évi január hó 1. napjáig híven, kifogástalanul és lelkiismeretes pontossággal teljesítik, foglári szolgálatuk tartamának megfelelő fokozatok szerint adandó végkielégítési segélyben részesíttessenek és pedig I. fokozatban a 3 évig s azon alul álló foglások 1 havi fizetésük összegével, II. fokozatban a 3 éven felül 5 évig szolgáló foglások egy és fél havi, III. fokozatban az 5 évtől 10-ig szolgáló foglások 2 havi, IV. fokozatban a 10 évtől 15 évig szolgáló foglások 3 havi és végre V. fokozatban a 15 éven felül szolgáló foglások 4 havi fizetésük összegével.

Az igazoló válaszmánynak jelentése a f. évi november hó 8-án megtartott pótválasztások eredményéről és a legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiegészítéséről elfogadtatván, ennek kapcsán a nemes-apátii kerületben, hol a választási elnök meg nem jelenése miatt a választást megtartani nem lehetett, továbbá a podhurenai vál. kerületben Tivadar Ferenc bizottsági tag lemondása folytán, új választás rendeltetett el és pedig tekintettel arra, hogy a megválasztott tagok a december 17-iki tisztújítási közgyűlésig igazolathassanak, a választás határmájául december hó 1-je tüzetett ki s a nemes-apátii vál. kerületben elnökké Árvay Lajos és hely. elnökké Hajik István urak választattak meg.

A megyei árvapénztárnak 1878—79—80. évről szóló és a gyámi számvevőség által már előzetesen megvizsgált számadásai az állandó válaszmánny által megvizsgáltatván, azok helyesen vezetve tállattak s az állandó válaszmánny ez irányú jelentése alapján a mérleg a közgyűlés határozata folytán a belügyminiszteriumhoz felterjesztetik.

Olvastatt az árvaszéki elnök urnak a közgyűlési bizottság október havi ülésének határozata értelmében készített előterjesztése, mely szerint az árvaszéknél levő ügyhátralékok mielőbbi rendbehozatala végett három napi díjas alkalmazását kéri. — A közgyűlés a három napidíjasnak a hátralékok feldolgozása tartalmára való alkalmazását elfogadja és az ez irányban szükséges intézkedések fogantatásával alispán úr megbízott.

A katona beszállásolás terhének arányosabb megosztása céljából alkotott megyei szabályrendelet 1. és 4. szakasza értelmében az 1884. évre szükséges megyei katona beszállásolási pótdó összegének és az ezen alpból fizetendő napi kártalanításnak megállapítása vétetvén tárgyalás alá, a bekívánt hivatalos létszám kimutatások szerint 43738 frt 80 kr. szükségeltetvén, ez összeg a törvény és szabályrendelet értelmében az 1884. évre kivetendő és beszedendő megyei katona beszállásolási pótdóul megállapított.

Tekintve továbbá, hogy a tényleges katona beszállásolással járó terhek az 1880. év vagyis a katona beszállásolás terhének arányosabb megosztása céljából 1879. évi XXXVII. t. c. alapján hozott megyei szabályzat megalkotása óta nem változtak: a beszállásolási alpból fizetendő napi kártalanítás 1884. évre is, az említett szabályrendelet 1-ső szakaszában megállapított összegekben t. i. minden egyes ember után egy-egy napra 10 kban és minden egyes ló után 6 kban fentartatik, egyttal alispán úr megbízott, hogy ezen közgyűlési határozatnak a m. kir. belügyminiszterium részéről törtéendő jóvalagysága után, az 1884. évi megyei katona beszállásolási pótdónak kivetése és a szabályrendeletben megállapított időben leendő pontos beszedése és beszállásolási, különösen pedig az ezen pótdóbeli mult évi hátralékok azonnali beszedése és beszolgáltatása iránt intézkedjék.

Megyei kör.

Lapunk 44. számában, az október hó 29-én a m. tisztújítás tárgyában városunkban tartott értekezletről irt közeményünkben röviden jeleztek, hogy az értekezleten egy megyei kör alakításának szükségessége hangsúlyoztatott, de már az értekezlet végén, midőn t. i. a jelen volt megyei bizottsági tagok legnagyobb része eltávozott, s így érdemleges határozat e részben nem is hozott.

Egy rövid hó lefolyása alatt ezen, megyei életünkre nézve kétségkívül kibátó eszme a megvalósulás stádiumába jutott.

Miután ugyanis a kibocsátott aláírási iven már nyolevanan kötelezték magukat, hogy a megyei kör tagjai fognak lenni, november 26-án délután 5 órakor a nagy-megyeház gyűléstermében a megyei kör ügyében értekezletet tartottak, melyen az aláírt tagok közül elég szép számmal jelentek meg.

Az értekezleten Háczky Kálmán úr előterjeszté, hogy a kibocsátott iven nyolevanan aláírták s így nézete szerint a megyei kör megalakulnak volna nyilvánítható s egy bizottságot kellene kiküldeni, melynek feladata lenne az alapszabályokra nézve tervezetet készíteni, s azt egy újabb össze hívandó gyűlés elé terjeszteni; ugyanezen bizottság lenne felkérendő, hogy alkalmas helyiségről gondoskodjék.

Miután az előleges aláírási folytán már is nyolevanan jelentkeztek tagul, s így az alakulás lehetősége constatálva van: az értekezlet a megyei kör megalakulását kimondotta. Egyttal az alapszabályok tervezetének elkészítésére, valamint a helyiség beszerzése iránt szükséges intézkedés fogantatására egy bizottság kéretett fel, melynek tagjaivá Árvay István, dr. Gyömörey Vince, Háczky Kálmán, Svastits Benó és Szigethy Antal urak választattak meg. Ugyanezen bizottság felkérte, hogy az alapszabály tervezetet legkésőbb december hó 16-ára készitse el és a december 17-én megkezdődő megyei tisztújító közgyűlés egyik alkalmas napján az alapszabályok megállapítása és az ebből kifolyólag szükséges intézkedések eszközzése végett egy közgyűlést tartson.

Ama felvetett kérdést illetőleg, hogy az alapszabály tervezetet készítő bizottságnak tájékozása végett általános elveket kellene megállapítani, így a többi közt, hogy p. o. csupán megyei bizottsági tagok lehetnek-e csak a kör tagjai vagy mások is? — az értekezlet oda nyilatkozott, hogy a megyei kör gyűléshelyül szolgál politikai pártszínezet nélkül a megyei bizottsági tagok, úgy az összes megyei intelligencia részére.

Kérdés tétetett folytatólag az iránt, valjon a kiküldött bizottsági tag urak felkérésének-e folytatólagosan tagok gyűjtésére?

E tekintetben figyelembe véve ama körülményt, hogy a megyei kör megalakulása már kimondatott, az értekezlet az ivenket lezártaknak tekinti és azok körzetét megszünteti. Ez után a felvetelre nézve az alapszabályok fognak zsinórmértékül szolgálni. A december 17-iki közgyűlés így sines messze, akkora az alapszabályok meglesznek s a folytatólagos felvételre azok értelmében lesz intézkedve. E rövid idő a később belépőt úgy sem fosztja meg semmi jogtól sem.

Hogy lapunk n. é. olvasó közönsége a megyei kör iránt, — melyről már is egymástól egészen eltérő nézetek nyilvánulnak, — teljesen tájékozva lehessen, az alapszabály tervezetet a közgyűlést megelőzőleg lapunkban közölni fogjuk.

Járási értekezletek a megyei tisztújítás tárgyában.

Zala-Eggerszeg, 1883. nov. 28.

A zala-eggerszegi járás bizottsági tagjai a december 17-iki megyei tisztújítás eredményében a kijelölt értekezletet november hó 28-án d. e. 10 órakor tartották meg az „Arany Bányá” casinói helyiségében.

Az értekezlet igen népes volt, a mi eléggé igazolja, hogy a kijelölés iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozott.

A járásban levő 71 meghívott bizottsági tag közül 62 jelent meg és csak azok maradtak el, kik tudták, hogy kijelölésbe vétetni fognak. — Ha e tekintélyes számban még hozzá vesszük, hogy a megjelent bizottsági tagok között többen vannak olyanok, kik a megye gyűléseken vezérserepet szoktak vinni, úgy az értekezlet egész egy valószínű tisztújító közgyűlés képét tüntette fel.

Arvay István úr, mint az október hó 29-iki általános értekezlet által a járásra megválasztott elnök, üdvözlő a szép számmal megjelent bizottsági tagokat s egyúttal köszönetét fejezte ki, hogy ily tekintélyes számban vesznek részt az értekezleten, a mi a bizottsági tagoknak a nagy fontosságú ügy iránt való élénk érdeklődéséről tanuskodik. Az értekezletet megnyitották nyilvánítva s mivel az október 29-iki értekezlet határozata szerint a járási értekezlet megállapodásait jegyzőkönyvi alakban kell beterjeszteni Tolnay Károly úrhoz, mint központi elnökhöz, felkéri a jelenlevőket jegyző választására.

A jegyzőkönyv vezetésére Hajik István úr, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Farkas Dávid és Háczky Kálmán úrak kérétek fel.

Mielőtt az értekezlet a központi és járási tisztviselők kijelölésébe becsátkozott, Csertán Károly úr indítványára folytán a jelen volt bizottsági tagok nevei a jegyzőkönyvbe felvették.

Ezután az értekezlet a kijelölést megkezdte és pedig először a központi, azután a járási tisztviselőkre nézve a következő eredményrel:

- az alispáni állásra: Svastits Benó egyh.
- a főjegyzői állásra: Gózonny László egyh.
- az I. aljegyzői állásra: Botfy Lajos egyh.
- a II. aljegyzői állásra: Czukelker Lajos egyh.
- a III. aljegyzői állásra: ifj. Thassy Lajos egyh.
- a tisztí ügyész állásra: Arvay Lajos egyhang., utóbb az elnöknek ellenkérdésére Vagra Lajos 2 szavazatot kapott.

- főpénztárnoki állásra: Skublics Zsigmond egyh.
- alpenztárnoki állásra: Horváth Bálint egyh.
- főszámvevői állásra: Czukelker József egyh.
- alszámvevői állásra: Nagy Sándor 6, Stefaius Géza 9, Farkas Ferenc 23, Homor János 6 szavazattal.
- őorvosi állásra: dr. Mangin Károly
- árvaszéki elnöki állásra: Rózsás Lajos 30, Horváth Bertalan 4, Thassy Kristóf 13 szavazattal.

- Az öt árvaszéki ülnöki állásra:
- Thassy Kristóf egyh.
- Horváth Bertalan egyh.
- Nagy Imre 44 szavazattal,
- Braunstein Pál egyh.
- dr. Zarka Zsigmond 41 szavazattal,
- Darázs Zsigmond 11 szavazattal,

a pótlóelölki állásra kinevezetés végett az értekezlet főispán úr öméltségének egyhangulag Trsztyánszky Lajost ajánlja.

- az árvaszéki pénztárnoki állásra: Mayer János egyh.
- a gyámi I. számvevői állásra: Csoknyay János egyh.
- a gyámi II. számvevői állásra: Rajky Miklós egyh.
- az árvaszéki jegyzői állásra: Nagy Lajos egyh.

A járási tisztviselők kijelölésének megkezdése előtt említés tétetett, hogy a jelenlegi szolgabíró úr a járásban nem szándékozik fellépni s ily irányú nyilatkozatot tett is többek előtt. Mivel azonban az értekezlet elnök urhoz a lemondásra vonatkozólag magától a szolgabíró urtól semmi nyilatkozat nem küldetett be, a bizottsági tagok többségének véleményéhez képest a kijelölés a járási tisztviselőkre nézve következőleg történt:

- a szolgabírói állásra: Thassy Miklós 38, Zarka Miklós 13 szavazattal.
- a segédszolgabírói állásra: Tomasich Sándor egyh.
- a járási orvosi állásra: dr. Hary István egyh.
- az állatorvosi állásra: Pirity János 33, Kovács József 7 szavazattal.

Végül elnök úr köszönetét fejezve ki a bizottsági tagoknak a szíves megjelenésért, értekezleti jegyző urnak pedig a buzgó közre működéséért, az értekezletet 11 órakor bezárta. — Az értekezlet tagjai az elnököt éltetve oszlottak el.

Keszthely, 1883. nov. hó 29.

A keszthelyi járás megyei bizottsági tagjai a külsőben álló megyei tisztújításra a központi és járási tisztviselők kijelölésébe tüntetve a mai napon Keszthelyen, mint a járás szék helyén, értekezletet tartottak.

Az értekezletre a járási bizottsági tagok közül 23-an jelentek meg.

Bogyay Máté ur, mint ki az október 29-iki értekezlet által a keszthelyi járási értekezlet vezetésére felkérte, az értekezletet megnyitván, a megjelenteket szívélyesen üdvözölte s felkérte őket arra, hogy az értekezlet jegyzőkönyvének vezetésére egy jegyzőt szíveskedjenek választani. A bizottsági tagok értekezleti jegyzővé Lénárd Ernő keszthelyi ügyvéd urat választották.

Elnök indítványozza, hogy első sorban a választás alá eső megyei központi, azután a keszthelyi járási tisztviselői kijelölésére nézve történjen a megállapodás.

Az értekezlet elnök indítványát, elfogadván a választandó tisztviselők kijelölésében következőleg állapodott meg:

- I. Megyei központi tisztviselőkké:
- az alispáni állásra: Svastits Benó egyh.
- a főjegyzői állásra: Gózonny László egyh.

- az I. aljegyzői állásra: Botfy Lajos egyh.
- a II. aljegyzői állásra: Czukelker Lajos egyh.
- a III. aljegyzői állásra: ifj. Thassy Lajos egyh.
- a tisztí ügyész állásra: Varga Lajos 12 szavazattal
- Arvay Lajos 11 szavazata ellenében.
- a főorvosi állásra: dr. Mangin Károly egyh.
- a főpénztárnoki állásra: Skublics Zsigmond egyh.
- az alpenztárnoki állásra: Horváth Bálint egyh.
- a főszámvevői állásra: Czukelker József egyh.
- az alszámvevői állásra: Vörösmarti Izidor 8 szavazattal
- Málics József 7 szavazata ellen;
- az árvaszéki elnöki állásra: Csesznák Sándor 20 szavazattal
- Rózsás Lajos 3 szavazata ellenében,
- az árvaszéki ülnöki állásra: Horváth Bertalan egyh.
- Thassy Kristóf 21, dr. Zarka Zsigmond 20, Trsztyánszky Odón 21, Braunstein Pál 7, Nagy Imre 4 és Darázs Zsigmond 18 szavazatot nyertek;

- a gyámi I. számvevői állásra: Csoknyay János egyh.
- a gyámi II. számvevői állásra: Rajky Miklós egyh.
- az árvaszéki pénztárnoki állásra: Mayer János egyh.
- az árvaszéki könyvelői állásra: Skublics Antal egyh.
- az árvaszéki jegyzői állásra: Nagy Lajos egyh.

- II. A keszthelyi járás tisztviselőivé:
- a szolgabírói állásra: Göde Lajos egyh.
- a segédszolgabírói állásra: Vértessy Béla egyh.
- a járás orvosi állásra: dr. Hanny Odón egyh.

Az értekezlet más járásiok tisztviselőinek kijelölésébe nem becsátkozván, elnök és jegyzőnek köszönetet szavazva, véget ért.

Gróf Festetics György meliszobrának leleplezése.

Keszthely, 1883. november hóban.

A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetben folyó hó 27-én ritka és kegyeletes ünnepély folyt le. E napon leplezték ugyanis le a dicső emlékü Tolnai gróf Festetics Györgynek, a keszthelyi Georgicon halhatatlan megalkotójának cararrai márványból készült mellszobrát, melyet a gazdasági tanintézetnek gróf Festetics Tassiló öméltsége ajándékozott.

A Georgicon, melyet a halhatatlan emlékü gróf 1797-ben alapított s annak fentartásáról gondoskodott, edes hazánkban első volt azon tanintézetek közül, melyeknek hivatása a hazának okszerű gazdákat nevelni.

A fényes, örök időre emlékeztető ünnepély az említett napon d. e. 10 órakor vette kezletét.

A terem, melyben a halhatatlan emlékü gróf emlékszobra áll, kiváló gondnal és a lehető legszebben volt díszítve. A szobor felett két felől a folyó évből elhunyt két Festetics gróf acél-nyomatu arcképe díszlett.

Az ünnepélyt az intézeti dalárda „Szent az érzet” című énekkel nyitotta meg, utána Balázs Árpád intézeti igazgató az ünnepély méltóságának megfelelő, lelkes és a nagy férfú érdemeit esetleg beszéde következtet, melynek végével a függöny szétgördült s a dicső férfú szobra megkoszoruztatott. A tanárkar babérszuszoruját, melynek széles fehér szalagján e felirat van: „Festetics György gróf, a Georgicon alapítójának, a nagy hazafi- és gazdának tisztelete jeléül, a m. kir. gazdasági tanintézet tanári kara, 1883. november hó 27-én.” Balázs Árpád igazgató tette a haza érdekei előmozdításért oly fáradhatatlan küzdött férfú szobra fejére: az intézeti hallgatóság nagy babérszuszoruját pedig, melynek széles kék szalagján:

„Dicső emlékü gróf Festetics Györgynek, a „Georgicon” lánglelkű megalapítójának, hálás tisztelete jeléül a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatósága 1883.” című felirat áll, Angyal Dezső III-ad éves hallgató tette le a szobor talapzatára. A megkoszoruzás után Horváth István III-ad éves gazdasz érzeléssel szavaltta el Kazinczy Ferenc „gróf Festetics György”-hoz írt költeményét.

A szavaltat a dalárda által énekelt Hymnus váltotta fel, mely után Balázs Árpád igazgató egy emlékbeszédet olvasott fel Erkövy Adolf és Galgöczy Károly után, melynek befejeztével a dalárda a szavaltat énekelte s ez után az intézeti zenekar által játszott „Hunyady” indulóval a fényes és örökre emlékeztető ünnepély, melyen részt vettek: gróf Festetics Tassiló, gróf Festetics Vilmos, Bermdák Sándor miniszteri osztálytanácsos, Tornay Béla, az urodalmi tisztikar teljes számban, a hatóságok, a tanintézetek küldöttei, az intézeti tanárkar és hallgatóság stb. stb., befejeztetett.

r. l.

Alispáni előterjesztés az 1883. november 26-iki közgyűléshez az államuti kavics szállítás tárgyában.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az állami fedanyag szállítási vállalat tárgyában, mely a vonatkozó szerződés meghosszabbításával újabb 6 évre a magas miniszterium által a megye részére engedélyeztetett, a f. évi október 29-iki közgyűlés alkalmával fejeztetett ki azon kívánat, hogy — én ezen vállalat foganatosítása, illetőleg annak a megyére nézve lehető leghasznosabb és legnyereségesebb berendezése iránt tüzetes adatokat szerezzve, azok alapján a vállalatnak az eddigi módtól eltérő kezelése iránt részletes javaslatot terjeszsek elő.

Mindenek előtt, valamint azon alkalommal, úgy ez uttal is kötelességemnek ismerem ugyan kijelenteni azt, hogy én ezen főleg technikai műveletektől függő szakügyben, tekintettel a vállalatból a megyére szerződésileg hármló nagy kötelezettségre, mely kockázatot egyáltalán meg nem enged, az említett kívánatnak — a mint az kifejeztetett és a mire az célozva volt — megfelelő javaslatot saját felelősségemre nem tehetek; más felől azonban tekintve a szóban forgó ügynek a megyére nézve kiváló nagy fontosságát és azon körülményt, hogy a kérdéses vállalati ügynek oly előzménye van, mely az én javaslatom alapján keletkezett akkor, midőn a most letelt 3 évi vállalatot a megye az én előterjesztésemre elfogadta és különösen figyelembe véve, hogy akkor valamint az én előterjesztésemnek meghatározott pozitív célja és indoka volt, úgy a megye is azok helyeslével a vállalat elfogadását és annak kivételét ugyanazon célra

és indokokra alapította: mindezeknél fogva kötelességemnek ismerem az ügy miben létre vonatkozó hivatalos adatok egybeállításával a tényállást a következőkben előterjeszteni:

A nm. közmunka- és közlekedési miniszterium a Keszthely-baki utvonali kiépítésére szükséges segély adományozása végett intézett feltérjesztésemre 1878. évi ápril hó 13-án 4855. sz. alatt kelt leiratában kijelenté, hogy az említett célra az országos utépítészeti alaptól további segélyt nem adhat; tekintve azonban a kérdéses utvonali fontosságát, hajlandónak nyilatkozott a megye területén átvonuló államutakra szükséges fedanyag szállítását az 1880. év végével letelt szerződés lejártá után ugyanazon vállalati árak és feltételek mellett a megyének átengedni oly kikötéssel, hogy a közmunka erővel eszközözendő szállítás utáni nyereség a Keszthely-baki utvonali kiépítésére fordítassék.

Ezen magas miniszteri rendeleten alapult, s az abban kikötött feltételekre irányult az én előterjesztésem, melyet az 1880. évi június hó 16-án tartott közgyűlés 7615 99. és 7616 100. számú végzésével elfogadott azon utasítással, hogy egyrészt a miniszteriummal a vállalati szerződés 6 évre megkötéssék és más részről a vállalati kötelezettség biztosítása tekintetéből Rechmitzer Salamonnal az alvállalati szerződés szinte 6 évre oly képen kötötsék meg, hogy a közmunka erővel eszközözendő szállítás utáni nyereség egészben a megye javára maradjon, ott azonban, hol a megye közmunka erővel nem szállít, tartozik nevezett alvállalkozó a szerződési teljes kötelezettséget saját kizárólagos felelősségére és az egész vállalatért szavatoló teljes óvadék letétele mellett teljesíteni, egyszersmind pedig köteles az a végre kijelölt megyei utépítési munkát a mérnöki tervezet és előirányzat szerint a vállalati első évből a megállapított törlesztéses fizetésekért teljesíteni.

Az ez érdemben megkötött szerződést azonban a magas miniszterium egyelőre csak 3 évre hagyván helyben, az ehhez képest módosított mind két oldalú szerződéseket az 1880. évi szeptember hó 6-án tartott közgyűlés 8972 9954—153. számú határozatával újból elfogadta és foganatba vétetni rendelt, melynek értelmében a nevezett alvállalkozónak eredetileg 6 évre szóló kötelezettségére nézve megállapított az, hogy ha a magas miniszterium az egyelőre 3 évre engedélyezett vállalatot további 3 évre is a megye részére engedélyezné, az esetre ezen 3 évre is az alvállalat néki átadtni fog, s viszont ő is köteleztetett az eredetileg 6 évre megállapított megyei utépítési munkákat egészben teljesíteni és az erre vonatkozó kötelező nyilatkozatok a foganatosítandó utépítési tervvel együtt az 1880. évi dec. hó 6-án tartott közgyűlés 1445 180. számú határozatával ismét elfogadtván, a kivétel azok alapján ehendeltetett, s itt még megjegyzem, hogy a nm. belügyminiszterium 1880. dec. 26-án 59.603. sz. a. kelt leiratával a vállalati szerződés megkötéséhez szükséges jóváhagyását csak akkor adta meg, miután az alvállalkozóval kötött és feltérjesztett egyezmény által biztosítottak látta azt, hogy ezen vállalatból a megyére károsodás nem hármlik.

A fentebb előadott hivatalos adatok igazolják azt, hogy a kérdéses vállalat létesítése közgyűlési határozatokkal állapított meg és a foganatosítást illetőleg megjegyzem, hogy a most letelt 3 évi szerződési kötelezettség egészben teljesítve van és abból a megyére kár vagy anyagi hátrány nem hármlott, az alvállalat eredményére nézve pedig megjegyzem, hogy a vállalkozó szerződési kötelezettségét a megye irányában is teljesítette, a kijelölt utszakot — Pacsától-Pölkösig — kiépítette, az a járási utfelügyelő urak közbenjöttével bizottságilag a helyszínen felülvizsgáltván, szabályszerűen átvettették és a felülvizsgálati jegyzőkönyv, valamint a számadás is a mult évi májusi közgyűlés által tárgyaltván elfogadtván és helybenhagyott, sőt a magas miniszterium is ezen utépítési munkát saját utépítészeti felügyelőjével felülvizsgáltván, azt teljesen kielégítőnek találta — és a vállalati haszon eredmény ezen letelt 3 év alatt a közmunkával eszközölt szállítás után összesen 34328 forint tesz ki, mely összeg a fentebbi utépítési költségek fedezésére fordítatott.

Mindezek után a most kérdésben forgó újabb 6 évi vállalat berendezésére nézve kiemelnem kell azt, hogy biztos, alapos és így egyelőli helyes számítással a megye ezen vállalatból csak is annyi nyereséget várhat, mennyit közmunka erővel szállítani képes, mert azon való túlterjedés oly kockázat lenne, melyet én egy évenkénti 60 és néhány ezer forint értékű szerződési kötelezettséggel szemben nem javasolhatok; s miután a vállalati kötelezettség pontos teljesítése minden körülmények között biztosítandó és erre más mód alig lehetséges mint az, mely az eredetileg és 6 évre kötött alvállalati szerződéssel eléretett, mint azt a letelt 3 évi eredmény is igazolta, de mert — a mint már fentebb is megértintem — a vállalat újabb engedélyezése esetre az vállalat 3 évre az eddigi vállalkozónak biztosított oly feltételek mellett, melyek viszont a megyére nézve is teljes biztosítékot nyújtanak egy felől az iránt, hogy a szerződési kötelezettség egészben és pontosan teljesítettik, valamint más felől az iránt is, hogy a közmunka erővel szállítást a megye saját javára szabad tetszése szerinti mérvben eszközölheti; mindezeknél fogva az újabb 6 évi vállalatból 3 évre az alvállalat az eddigi vállalkozóval meghosszabbítandó lenne, a további 3 évi vállalat berendezése pedig egyelőre függőben maradhatna oly célból, hogy az iránt a most megkezdendő 3 évi vállalat utolsó évében az addig elért eredmény és szerzendő tapasztalatok alapján esetleg a viszonyoknak és netáni változásokhoz képest történjen tüzetes intézkedés; végre ezen alvállalatért kötelezett megyei utépítési munkát illetőleg megjegyzem, hogy vállalkozónak e részbeni kötelezettsége és az azzal célozott előny kettős szempontból veendő számításba, t. i. egyfelől hogy vállalkozó kötelezte magát az egész utépítési munkát — vagyis a most kiépítés alá kerülő baki utszakasz kiépítését a vállalat első évből egészen teljesíteni és másfelől az azért járandó összeg a közmunkával szállított állami kavics után időnként esedékes nyeresémből az

azon felüli összeg pedig több évi és ötezer forint évi részletet semmi esetben túl nem haladható kamat nélküli törlesztéssel fizetetik.

Ezen kettős szempont határozza meg tehát a kavics szállítási alvállalathoz csatolt megyei utépítés fogantatásnak egyrészt közlekedési és más részről pénzügyi előnyét, főképp azonban az én meggyőződésem szerint most is ugyanaz, mely a vállalat létesítésének alapjául és indokál szolgál és melyet a magas miniszterium is az engedély feltételül tüzetesen kötött, hogy t. i. a baki utszakas — melyet a megye saját erejével kiépíteni nem képes — ezen vállalat útján kiépíttessék és erre nézve tekintve, hogy a megye nincs tüzetesen kötelezve ezen kiépítést a kavics szállítási alvállalkozójának átadni, ellenben ő kötelezve van azt a fentebbi feltétel mellett — t. i. hogy a vállalat első évben teljesen kiépíti és hogy a fizetés részére megállapított évenkénti törlesztés mellett történik — teljesíteni, ehhez képest a jelzett közlekedési és pénzügyi előny biztos eszközése tekintetéből tehát megkísérleendő lenne, vajon árlejtés vagy nyilvános ajánlati eljárás útján nem lehetne-e a kérdéses utszakasz kiépítését az előirányzott egységi áron alól a fentebbi feltételek mellett — t. i. hogy egy év alatt teljesen kiépíttessék és a fizetés a megállapított törlesztési részletekben történjék — eszközölni, egy más teljesen megbízható vállalkozóval egyképen, hogy ha ezen eljárás jutányosabb s kedvezőbb eredményre nem vezetne, az esetre kötéssék meg az eredeti megállapodáshoz képest az eddigi vállalkozóval a szerződés; — ezen intézkedés megtehető, s részemről óhajtom, hogy az a megyére az eddiginél kedvezőbb eredmény érjék el, csak egyet kérek a megye egyik fő közlekedési érdekében kockáztatni ki nem tenni és ez az, hogy a baki utszakasz okvetlenül kiépíttessék.

Zala-Egerszegen 1883. november 21.

Svatis Benó s. k.
alispán.

Alispáni előterjesztés 1883. november 26-iki közgyűlésre, az 1884. január 1-én megszűnő megyei foglárügy iránt.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Alulírott alispáni hivatalos állomásomból folyó kötelességemnek ismertem minden oly alkalommal, midőn az újabb törvények által rendelt új intézmény — avagy szervezeti és egyéb közhatalmi intézkedések életbe lépésének szükségessége állott elő, arra vonatkozó tüzetes és részletesen indokolt véleményes jelentésemet javaslatképpen a mélyen tisztelt közgyűlés elé tejesztém.

Igy történt a közbiztonsági szolgálat szervezéséről illetőleg a m. k. csendőrség felállításáról szóló törvény végrehajtása tárgyában is, azon különbséggel, hogy annak életbe lépésére vonatkozó intézkedéseket a magas belügyminiszterium közvetlen a megyei közigazgatási bizottság útján vétetvén eszközölte, az iránti véleményes jelentésemet is annak idején közvetlen a megyei bizottsághoz terjesztettem be, melynek alapján az ügy végleg megállapítottán, annak eredményét van szerencsém ezuttal a következőkben előterjeszteni u. m.:

Az 1881. évi III. t. c. értelmében megyénk a 6-ik csendőrkörületbe osztván, ezen körületben s így megyénkben is a m. k. csendőrség ugyan a hivatkozott törvény alapján tett miniszteri rendelkezéshez képest 1884. évi január hó 1-én fogja hivatalos működését tényleg megkezdeni; áll pedig a jelzett időtől fogva a megye területén a közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőrség — az eredetileg 15-re tervezett őrsállomásoknak 20-ra és az eredetileg engedélyezett 90 csendőrnek 102-re szaporított létszámából, 1 szakasparancsnoksággal Zala-Egerszegen, 3 őrmesterrel Zala-Egerszegen, N.-Kanizsán és Csáktornyan, 18 őrszervezővel, a többi őrsállomásokon és 81 csendőrrel; a szakasparancsnokság november hó végével, a legénység pedig december hó 5-ös következő napján fog a szakasz-állomásokra érkezni és ott egyelőre őrszervezési tartatván, december hó közepén fogja az egyes őrsöket megszállani és jövő évi január hó 1-én hivatalos működését a törvény értelmében kiadott szolgálati és szervezeti utasítás szerint tényleg megkezdeni.

A fentebbiekben volt szerencsém előadni a csendőrség szervezésének és tényleges felállításának meggyőzőre vonatkozó részleteit, mihez az ez érdemben f. november hó 11-én 66121/VII. a. sz. a. kiadott belügyminiszteri körrendelet alapján részemről is csak azon kérést csatolhatom, hogy a közbiztonsági szolgálat érdekében kegyeskedjek a tek. közgyűlés a járási szolgabírákhoz — Nagy-Kanizsa város tanácsához és a megyebeli összes községekhez kiadandó végzéssel intézkedni arra nézve, hogy a m. k. csendőrség ügy a megyei és községi összes községek valamint a lakosság részéről előzetes engedéllyel fogadtassék s áthatva a csendőrség feladatának fontosságától, a csendőr-parancsnokságot, valamint annak osztályait és az egyes csendőröket is szolgálati működésükben és a kezdet nehézségeinek leküzdésében teljes készséggel támogassák.

Van azonban a közbiztonsági szolgálat ezen újabb szervezésének egy másik, azzal kapcsolatos része is, ez az, hogy a csendőrség hivatalos működésének megkezdésével egyidejűleg a megyei foglárügy végleg megszűntetik és épen ezen körülmény szolgál tüzetes indokolt jelen tiszteletteljes előterjesztésemre, annyival inkább, mert meggyőződésem az, hogy a mélyen tisztelt közgyűlés kegyes méltánnyal viseltetik a 162 egyénből álló azon foglárügy sorsa iránt, mely foglárügy eddig a megye szolgálatában teljesítette fontos hivatását és oly terhes szolgálati kötelességét, melyvel arányban álló fizetésben nem is részesíthetett és most az új szervezés folytán oly időponthoz vezet el állását, mely épen nem kedvező arra, hogy egyéb szolgálati avagy munkakereset által fentartásának módját azonnal és bizton megnyerhesse.

A hivatkozott törvény 7-ik §-a tüzetesen rendelkezik az iránt, hogy az élethossziglan kinevezett községek — vagyis a csendőrségek — a mennyiben nem alkalmazhatnának, végkielégítésben részesíttessék; ugyanily méltánnyal intézkedést képezne a megye részéről is a gondoskodás, hogy mindazon foglárügy, kik a csendőrség életbe lépéséig hiven és lelkiismeretes pon-

tossággal teljesítik kötelességeiket, részben és lehetőleg a községállomány alkalmatosságának, a kik pedig nem alkalmazhatnának, a foglárügy megszűntével legalább némi segélyben részesíttessék. A községállomány alkalmazás lehetősége a jövőre rendszeresített 11 szolgabírói hivatali szolgálai állások tekinthetők, melyek a foglárügy legkedvezőbb és legalkalmasabb tagjaival lennének betöltendők, — ezeken kívül tehát feltéve, hogy a csendőri állásért folyamodott 6 foglárügy közül 3 valóban ki-neveztetik, még 148 oly foglár maradna, aki községállományi alkalmazást nem nyerhet és így végkielégítési segélyben lenne részesítendő. Általában az $\frac{1}{2}$ alatt csatolt szolgálati és minősítvényi kimutatás szerint az összes 162 főnyi foglárügy létszámában van jelenleg őrmester 4, tizedes 19, címzetes tizedes 7, őrszervező 12 és közfoglár 120; ezeknek a folyó év végéig terjedő szolgálati tartama a következő: 15 évtől 22 évig szolgáló foglár van 18, 10 évtől 15 évig 27, 5 évtől 10 évig 33 és végre 5 éven alól 84.

Ezek részére a fentebbiek értelmében adományozható segély alapját illetőleg bátor vagyok előterjeszteni, miszerint a megye házipénztári kezelés alatt 2 oly alap létezik, melyek felett a megye teljesen rendelkezési joggal bír és a melyek természetüknél fogva is az említett célra felhasználhatók; egyik az ugynevezett 1861-iki alap, s a másik a szolgálai nyugdíj alapja. Az első az 1861-ik évben volt alkotmányos megyei tisztikar lemondása után fizetetlen maradt tartozások kifizetésére a m. kir. helytartó tanács által 1864. január hó 16-án 3303. számú intézkedéssel kiutaltványozott 12,081 frt 19 kr. alapból eredett, mely összegből az összes tartozások kifizetése után 1867. évi május hó 9-én a visszaállított alkotmányos megye kezelése alá 1437 frt 47 kr. mint pénztári maradvány került és azon időtől fogva ezen 1437 frt 47 kr.nyi összeg a megye házi pénztárában 1861-iki alap címen minden meghatározott külön rendeltetés nélkül kezeltek és a központi segéd-iroda és szolgálatvezető részére havi törlesztés mellett adott kamat nélküli fizetési előlegekre fordítatik.

Az ugynevezett megyei szolgálai nyugdíj alapja pedig a megye házi pénztárába befolyt összegek időközi takarékpénztári gyümölesztetése és ennek tőkésített kamatából keletkezett; a $\frac{1}{2}$ alatt becsatolt takarékpénztári számlalap szerint az e címen eredményezett törzsbetét összeg 1873-ik évben 618 frt 71 krt tett ki, mely összeg újabb gyümölesztetések és a kamatok tőkésítése által 3582 frt 14 krra szaporodott, s így ezen kétrétegből alap a f. év végével — midőn a foglárügy megszűnik — összesen 5019 frt 61 kr. összeg készpénzből álland, s miután mindkét alapnak természetű a fentebb előadottakhoz képest olyan, hogy azokról a megye szabad tetszése szerint annyival inkább rendelkezhetik, mert azoknak illetékesen meghatározott külön rendelkezése nem is létezik és az 1861-iki alap azon célra — melyre eddig fordítottak, t. i. fizetési előlegekre — jövőben már a tisztviselői-, segéd-, kezelő- és szolgálatvezetői fizetési felemelések folytán nem is szükséges, a csupán kezelési címen megyei nyugdíj alapnak nevezett összeg pedig ugy keletkezése, valamint mennyiségénél fogva sem tekinthető olyannak, hogy abból nyugdíj alap létesíthetnék, annál kevésbé, mert az új pénzügyi szabályzat értelmében annak az eddigi móddal való további gyarapítása nem eszközölhető, illetőleg az a megyék háztartásáról szóló törvény 3-ik §-ának tüzetes rendelkezése szerint jövőre már a közigazgatási költségek fedezésére lenne fordítandó és mint ilyen rendes költségvetési fedezetet képezne; s másfelől tekintve, hogy a folyó év végével megszűnő foglárügy közt 45 oly egyén létezik, kik már 10 éven felül és részben 18—19 sőt 22 év óta teljesítik szolgálatukat, de egyáltalán is méltánnyal érdemel az, hogy a községállományi alkalmazást nem nyerhet 148 számú és nagyobb részt családos foglárügy, kik jövő január hó 1-én állásukat elvesztik, addig is míg egyéb szolgálai vagy munka kereset által fentartásuk módját nyerhetik, rögtön és egyszerre minden segély nélkül ne maradjanak; és végre figyelembe véve a közbiztonság érdekében folyó azon indokot is, hogy a segély nyugtás bízgatásul szolgáló foglárügynek az év végéig általuk teljesített közbiztonsági szolgálat hiva és pontos betöltésére: mindezek alapján bátor vagyok mély tisztelettel kérem a tek. közgyűlést, kegyeskedjék elhatározni, hogy a fentebb részletesen kimutatott 2 alaphoz a folyó év végével megszűnő foglárügynek községállományi alkalmazást nem nyerhető tagjai, foglári szolgálatuk tartamának megfelelő fokozatok szerint adandó végkielégítési segélyben részesíttessék és pedig a $\frac{1}{2}$ alatt ide csatolt kimutatás szerint — I-ső fokozatban a 3 évig és azon alul szolgálatban álló 48 foglár 1 havi fizetésének összegével, 2-ik fokozatban 3 éven felül 5 évig szolgáló 24 foglár egy és fél havi, III-ik fokozatban az 5 évtől 10 évig szolgáló 33 foglár 2 havi, IV-ik fokozatban a 10 évtől 15 évig szolgáló 27 foglár 3 havi, és végre V-ik fokozatban a 15 éven felül szolgáló 16 foglár 4 havi fizetésének összegével, mely segélyezés egészben és összesen 4981 frt 66 $\frac{2}{3}$ krra rugván, ez a fent említett 2 alaphoz teljes fedezetet találna.

Vége ezen tiszteletteljes előterjesztésem kegyes elfogadása esetén, a nyugtandó segélyre nézve tüzetesen kikötött feltételül kérem határozatilag kimondani azt, hogy ezen végkielégítési segélyben csak is azon foglárügy részesülhetnek, kik foglári szolgálatukat, illetőleg kötelességeiket a foglárügy tényleges megszűntéig vagyis 1884. évi január hó 1-ső napjáig hiven, kifogástalan és lelkiismeretes pontossággal teljesítik, mely feltételnek meg nem felelő foglár részére a segély ki nem adható.

Zala-Egerszegen 1883. november 21.

Svatis Benó s. k.
alispán.

A zalamegyei zavargások és a helybeli királyi törvényszék.

A „Nemzet“ f. évi november hó 23-iki 242 számának esti kiadásában „A zalamegyei zavargások“ címe alatt egy közlemény jelent meg, melyben az állítatik, hogy

az említett zavargásokra vonatkozólag teljesített vizsgálatok oly hiányosak, miszerint az ez ügyekre illetékes budapesti kir. törvényszék kénytelen volt új vizsgálatokat elrendelni, s ezek foganatosítására saját vizsgálati biróját egy segéddel kiküldeni.

A közlemény oly ügyesen van szerkesztve, hogy abban nincs határozottan kimondva, mikép a vizsgálatok azon része hiányos-e, melyet a közigazgatási hatóságok teljesítettek, vagy az, melyet a kir. törvényszék vizsgáló bírójának eszközölt? Ámbar e perfid szövegezés mellett is kétségtelen, hogy a közlemény éle a kir. törvényszék ellen irányul, mert az eltagadhatlanul sugalmazott közlemény írója nem különbözteti meg a közigazgatásilag teljesített előnyomozást a bíróság eszközölt vizsgálatról, hanem általánosságban oly vizsgálatról tesz említést, melyben „egyetlen tettet sem bírtak kinyomozni.“

Biztos értesülésünk és határozott tudomásunk szerint a közigazgatási hatóságok az előnyomozást illetőleg gyorsan, teljes erővel és lankadást nem ismerő buzgósággal jártak el, továbbá a zala-egerszegi kir. törvényszék tagjai ezen ügyekben kötelességüket kellő szakavatottsággal, pontosan és önfeláldozó szorgalommal teljesítették, a legnagyobb terjedelmű vagyis a zala-egerszegi zavargásokra vonatkozó ügyben teljesített vizsgálatra azonban az utóbbiak befolyással nem voltak, mert ezen ügy a közigazgatási nyomozás teljesítése után még f. évi október elején a budapesti kir. törvényszékhez tét-tett át, hol úgy látszik megfellelt, mert két hó lefolyása óta onnét vissza nem érkezett, sőt a közigazgatásilag letartóztatott számos egyénre nézve sem történt semminemű intézkedés és így a késedelmes eljárás vagyis a mulasztás vádjára csakis a budapesti kir. törvényszék terhelhető.

Ezen felül a közlemény azon része, mintha a budapesti kir. törvényszék lett volna kénytelen az új vizsgálatok teljesítésére véget az igazságügyminiszteriumtól azon kir. törvényszék két tagjának kiküldését kieszakölni, határozottan valótlán is; mert a budapesti kir. törvényszék vizsgáló bírójának kiküldése egyenesen a zala-egerszegi kir. törvényszék elnökének f. évi november hó 9-én 1137. sz. a. kelt felterjesztése következtében történt, mint ezt a budapesti kir. törvényszékkel is közölt és f. évi november 18-án 45950 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri leiratnak következő szó szerinti tartalma is igazolja:

„F. hó 9-én 1137. sz. a. kelt előterjesztése folytán értesítem elnök urat, hogy mai napon hason szám alatt kelt rendelettel intézkedtem, miszerint a Zalamegye területén előfordult zsidóellenes zavargásokból kifolyólag lakadás címén megindított büntető ügyekben a vizsgálatnak gyors teljesítésére illetve pótlására a budapesti kir. törvényszéknek egy tagja vizsgáló bíróként, egy másik tagja pedig az előbbiek segédjeként a helyszíne kiküldessék.“

A zala-egerszegi kir. törvényszék elnöke felterjesztésének alapjául és indokál azon körülmény szolgált, hogy a kir. törvényszék 5 bírójának 3 jegyzője közül 2 bíró és három jegyző hosszabb ideig a zavargások ügyében eszközölt vizsgálatokkal teljesen elfoglalva s egyéb teendőiket ezen idő alatt nem véghezvethetvén el, ezek nagy mérvben felhalmozódtak; hogy továbbá ha még tovább is az ily vizsgálatok teljesítése a kir. törvényszék bírójára nehezedik, a november és december hónapokra kitűzött végtárgyalások nem lesznek megtarthatók; mert a törvényszék nem működhetik 2 tanácsban s ekkor a kitűzött ügyek egy részét el kellene halasztani, hogy végre különösen a zala-egerszegi ügyben teljesítendő nagy terjedelmű vizsgálat egy bíró és egy jegyzőt hónapokra elvonhatna rendes munkakörétől, melyben a személyzet esékely létszáma miatt mások által nem volna helyettesíthetők és így egy ügy miatt sok más ügy szenvedne hátramaradást.

Ne hogy tehát a „Nemzet“ irányozatos közleménye által a közönség félre vezettség és törvényszékünk méltán kiérdemelt jó hírnevére igazságtalanul bármily esékely homály borulhasson, kötelességünknek tekintetük ezen biztos információkon alapuló helyreigazítással azon közlemény tendenciós és valótlán részét megcáfolni. —

Végül különösnek tűnik fel előttünk azon újabb időben ez irányban divattá lenni kezdő eljárás, mely szerint sokan magasztaltatni törekednek minden áron ott, hol pusztán kötelesség teljesítéséről van szó, úgy hogy ilykép ma napság azon szomorú valóra kell ébrednünk, hogy a hivatalos állás pontos és lelkiismeretes betöltése többé nem kötelesség, hanem oly érdem lesz, melyért a szélsőzsa minden irányban hosszú strófkákban és ékes rithmusokban várjuk saját énünk dicsőítését.

A megyei szarvasmarha tenyésztés

üggyben Skublies Jenő ur, megyénk fíradhatlan buzgalma közigazdasági előadója, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjesztést tevén, e felterjesztésben rámutat ama hiányokra, melyeket ezen fontos gazdasági ág művelése körül megyénkben észlelt, kérvén egyttal a magas miniszteriumot az elősorolt hiányok orvoslására.

Az érdekes felterjesztést a közigazdasági előadó úr leküldetelő szívesége folytán egész terjedelmében közöljük:

Nagyméltóságú miniszter úr!

Múlt évi december hóban kiadott magas miniszteri rendelet értelmében közeledvén azon időszak, a midőn nagyméltóságodnak az országos szarvasmarha tenyésztés emelésére szolgáló rendelkezései újabb foganatba vétetni fognak, — engedje meg nagyméltóságod, hogy Zalamegye területére nézve a fennálló viszonyok tekintetbe vételével előre is némi tájékozást nyújthassak, annál is inkább, miután az eddigi hasonló intézkedések nem eredményezhették azon sikert, a melyet tán nagyméltóságod, de a nagy gazda-közönség is, méltán hozzá kötött.

Hivatkozva még a múlt év folytán tett azon felterjesztésemre, a melyben már akkor hangsúlyozni voltam bátor azon bajokat és hiányokat, melyek szarvasmarha tenyésztésünkre békítőlag hatnak, újabbán is bátor vagyok felemlíteni, hogy megyénk nagyrészen, —

különösen a köznépi egyedüli jövedelmi forrását képezi a szarvasmarha tenyésztés, más részt pedig a betérjes gazdálkodás alapfeltétele lévén a kellő haszonhajtó állatok szaporodása és fejlesztése, — alig lehetne megvénki közgazdasági ágai közt fontosabbat képzelnünk, mint ezen közvagyonosodásunk egyik hatalmas emeltyűjét azon fokra emelni, melyet az méltán megérdemel.

Miután e részben nagyméltóságod becses intenciójával vélek találkozhatni, a midőn teljes elismeréssel kell hogy adozzam azon nagyszabású intézkedések keresztül vitézéről, a melyek az újabb időben e téren is örvéndes haladást eredményeztek, — másrészt, költelmennel ismerem, — hogy megvénki érdekei és speciális viszonyai folytán, az e részben fémérült hiányokat a következőkben ismerteti.

A szarvasmarha tenyésztés egyik első feltétele lévén a jó apa-állatok beszerzése és megválasztása, mindenek előtt szükséges volna, hogy az állam kellő számú és a tenyész terület jellegéhez illő tenyész anyagot boesítsion rendelkezésre, amál is inkább, miután a magas miniszteri utasítás értelmében minden lépést megteitem arra nézve, hogy a szarvasmarha tenyésztés emelésére egy, a kor szívonalan álló szabályrendelet alkotassék, mely minden valószínűség szerint a törvényhatóság által már a jövő év folytán életbe fog lépteni, mely természetes következményeként tekinthető, hogy a községek nagyrészen kénytelenek lesznek új tenyészanyagot beszerezni, melynek keresztül vitézét csak is azon esetben remélhetem, hogy ha kellő számú tenyész anyag mellett oly kedvezmények is adatnak, melyek lehetővé teszik az ugy is már túlterhelt községeknek az ily módon való bevásárlást, melyre nézve az eddigi eljárás alig vezethetne eredményre, miután az állam által már magas árákon beszerzett tenyész anyag a szokásos 20% leengedésével is túl magas.

Más részt pedig nem hallgathatom el azon sajnós körülményt, hogy jobb és jelesebb tenyésztoink nem igen hajlandók tenyész anyagokat az állam rendelkezésére boesítani, miután a multban tett tapasztalatok azon meggyőződést keltették, hogy csak bizonyos fajok és jellegűek vásárolhatnak magas árákon és így a bejelentett tenyészanyag különben kifogástalan része is figyelmen kívül hagyatott.

Azon reményben tehát, hogy nagyméltóságod előtt ezen felhozott indokaim kellő méltánylásra találndnak, s ezen bajok elhárítását szeretett megvénki érdekében is a közel jövőben már kilátásba helyezhetem, kiváló tisztelettel maradtam nagyméltóságodnak

Döbréte, 1883. november hó 20-án

alázatos szolgálója:

Skublics Jenő

Zalamegye közs. előadója.

Helyi megyei és vegyes hírek.

A zalaegerszegi tekeegylet november hó 25-én d. e. 11. órákor tartotta záró közgyűlését az „Arany-Bárány“ 6. számú termében az egyleti tagok eskély részvéte mellett. A közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy folytatólag a jövő évben is fenn maradni s az ehököt megbizta, hogy az egyleti helyiséget a jövő évre is vegye ki az eddigi feltételek mellett. Az alapszabályokon szükséges módosítások eszközölhetése végett elnök úr megbízottat, hogy az alapszabályok sokszorosítása, úgy azoknak a tagok közt szétosztásáról sziveskedjék gondoskodni, hogy így a tagoknak alkalom nyujtassék az alapszabályok tanulmányozására. Az alapszabályok módosítása a jövő évi közgyűlés tárgysorozatába lesz felvéve. Hajk István pénztárnok ur előterjeszté az 1884. évi számadását, mely szerint az egylet 96 firt 10 kr. pénzkészlettel rendelkezik. A számadás megvizsgálására Hollósy József, Szalay Ferenc és Udvardy Ignác egyleti tagokból álló bizottság küldetett ki.

A nagy-kanizsai városi szabadelvű kör november hó 25-én d. e. 3 órákor tartotta évi rendes közgyűlést, melyen a jövő évi egyleti tisztújítás a tagok élénk részvétele mellett következőleg eszközöltetett: Eperjessy Sándor elnök, Ebenspanger Lipót alelnök, dr. Bentzik Ferenc titkár, Kovács János könyvtárnok, Hirsch Ede pénztárnok, Knáusz Boldizsár házmagy, Garai Benő ügyész. Választmányi tagok: Hertelendy Béla, Plihal Ferenc, Babócsay György, dr. Tuboly Béla, Tóth Lajos, Varga Lajos, Weiss Manó, Guttmann Vilmos, dr. Schreyer Lajos, Blau Lajos, Sommer Sándor, Lövinger Ignác. Póttagok: Rechnitz Vilmos, Simon Gábor. — Számvizsgálók: Juhász György, Lengyel Ignác, és Kurotzer György. — A közgyűlés után a körhelyiségben banquette volt, melyen vidám hangulat, pezsgő kedv uralkodott.

A nagy-kanizsai járási értekezlet a megyei tisztújításra vonatkozó kijelölés tárgyában december hó 9-én d. e. 3 órákor tartatik Nagy-Kanizsán a városi tanácstermében.

Eljegyzés. Dr. Pethő Gyula állami geologus és a földtani társulat titkára legközelebb eljegyezte Keszthelyen Koller Vilma kisasszonyt, Koller Ferenc földbirtokos ur kedves és művelt leányát.

Jegyzői szigorlat. Az 1871. évi XVIII. t. cz. 71. §a értelmében tartandó jegyzői szigorlat letétele jelentkezett egyének vizsgálatának határnapjától december hó 12. és 13. napja tüzetett ki az alispáni hivatal által.

A zala-szt.-gróthi képviselő testület — mint benünket hiteles forrásból értesitenek — legutóbb tartott gyűlésén a képviselő testület azon tagjainak, kik egyuttal megyei bizottsági tagok is, azon utasítást adta, hogy mind a Sümegen tartandó járási conferentián, mind a december 17-iki tisztújítás alkalmával Soos Pongrác jelenlegi járási szolgabíróra adják szavazatukat.

A karácsonyfa egylet s az iparos ifjak önképző és betegsegélyező egylete által november hó 25-én az „Arany-Bárány“ cassinói termében rendezett Katalin-bál fényesen sikerült. — A terem igen csinosan volt díszítve, a mi főleg az iparos ifjak egyesülete által kiküldött rendező bizottsági tagok érdeme, a kik, hogy ez uton

is emeljék a multság fényét, sokat fáradoztak a terem feldíszítésén. sőt, mint halottuk, a díszítés költségeinek jó részét sajátjukból fedezték, hogy a kiadást kevesbítve egyesületük számára a multság folytán minél több jövedelem folyjon be.

A november 25-iki jótékony célú táncmultság jövedelmi kimutatására nézve vettük a következő sorokat: Tek. szerkesztő ur! Tisztelettel felkérjük, miszerint legyen szives a „Zala-egerszegi szegény gyermekek karácsonyfa egylete“ és a „Zala-egerszegi iparos ifjak önképző és betegsegélyező egylete“ által 1883. évi november hó 25-én saját céljaikra tartott bál számadását becses lapjában közzé tenni. A bevétel 176 firt 45 kr., ebből kiadás 93 firt 36 kr., marad tiszta jövedelem — 83 firt 9 kr. — miből az ifjusági egylet kapott — 17 firt 63 kr. — karácsonyfa egylet pedig 65 firt 46 krt. Ide mellékelve szintén közzététel végett küldjük a felülfizetők névsorát, kiknek, valamint a bálban megjelenteknek a fent emizett egyletek választmányja nevében hálás köszönetünket nyilváníttjuk. Zala-Egerszeg, 1883. nov. 30. Ruzsics Károlyné elnök. Kovács Károlyné jegyző.

Klosovsky Ernő üg. jegyző. — Felülfizetések: a) karácsonyfa egylet javára: Czinder Mariska 50 kr., Farkas Dávid 1 firt, Czeglédy Mihályné 1 firt, Hegyi Sándorné 1 firt, Hagymásy Istvánné 1 firt, Somody Sándorné 50 kr., Kékeshy István 1 firt, Nagy Károly 1 firt, Csesznyák 50 kr., N. N. 50 kr., Korozsa Mili 20 kr., Krizmanics Szidi 50 kr., Balog Gyula 50 kr., Krosetz Jánosné 1 firt, Horváth Miklós 1 firt 50 kr., Rutich Sándor 50 kr., dr. Mangin Károlyné 1 firt, N. N. 50 kr., Koronya Józsefné 50 kr., Ruzsics István 50 kr., Farkas Jánosné 50 kr., Hubinsky Adolfné 2 firt, N. N. 20 kr., Pámer Liska 50 kr., Bezerédy Miklós 50 kr., Lányi Kálmán 50 kr., N. N. 50 kr., Segesdy Sándor 50 kr., Szókrönyös Ferencné 20 kr., N. N. 50 kr., Nagy László 2 firt 50 kr., Soós P. 50 kr., Berzsek János 1 firt, Sipos Jánosné 30 kr., Mautnerné 50 kr., Smal Ignácné 30 kr., Buczifal Jánosné 30 kr., Holczer Ferenc 30 kr., Klosovskyné 30 kr., Neszlán Károlyné 50 kr., Hollósy Józsefné 2 firt, Hajk István 1 firt, Isoó Alajos 1 firt, Fangler Mihályné 1 firt, Deák Józsefné 1 firt, Inkey László 5 firt, Besseney György 3 firt; b) az iparos ifjak önképző és betegsegélyező egylete javára: Farkas Dávid 1 firt, Korozsa Mili 20 kr., Németh József 50 kr., Bertalan Pál 20 kr., Gotlip Laci 20 kr., Marati Ignác 20 kr., Foki György 15 kr., Horváth Miklós 1 firt, Dr. Mangin Károlyné 50 kr., Gergely Károly 30 kr., Smal Ignácné 50 kr., Holczer Ferenc 20 kr., Berzsek János 50 kr.; c) mindkét egylet javára: Farkas Dávid 1 firt, Dr. Horváth Károly apát 2 firt, Udvardy Ignác 1 firt, Szekeres István 50 kr., Krizmanics Jánosné 1 firt, Koronya 50 kr., Heinecz Károly 50 kr., Hajmásy Imre 50 kr., Smal István 50 kr., N. N. 50 kr., Thassy Kristóf 50 kr., Hagymásy István 50 kr., Zsilinszky Sándor 1 firt, Kovács István 1 firt, Dr. Gyömörey Vincéné 2 firt, N. N. 50 kr., Kovács József 20 kr., Franz Mihály 20 kr., Sturm György 1 firt, Gázonny László 1 firt, Klosovsky N. 50 kr., Medvesy Gyula 50 kr., Németh Zsigmond 50 kr., Juhász István 50 kr., Somogyi Sándor 30 kr., Maties István 50 kr., Sipos János 50 kr., Somogyi József 50 kr., Handler Istváné 5 firt, Pálek Józsefné 1 firt, Farkas Gizella (Egervár) 1 firt.

Az iskolai törzskönyvek hogy egyöntetűen állítsanak egybe s főképp hogy az iskolai törzsvagyon azokban a valóságban teljesen megfelelően legyen felvéve, Liber József ur, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba szolgálatát végett beosztott tanfelügyelő, november hó 27-én városunkban volt és alispán urral, továbbá Háczky Kálmán urral, mint a közigazgatási bizottság egyik tagjával, valamint a kir. tanfelügyelő urakkal ez érdemben értekezletet tartott. — A közigazgatási hatóság részéről ígért tétetett, hogy a szolgabíró hivatalok ellenőrzése mellett fogják a községek az iskolai törzsvagyonról szóló kimutatást egybeállítani és az adatok hitelességét telekönyvi kivonatokkal fogják igazolni; a törzskönyvnek a tanítókra és egyéb tisztán a tanügyre vonatkozó rovatai pedig a tanfelügyelői hivatal által lesznek betöltve. Liber ur az iskolai törzskönyvnek egyöntetű egybeállításának eszközölése végett minden egyes törvényhatóság székhelyére megy a szükséges utbaigazítások megtétele, valamint a hatóságok részéről az ügy sikeres kimenetét biztosító intézkedések foganatosításának kieszközlése végett.

Meghívás. A zalamegyei jegyző-egylet tisztí karának és választmányának figyelmét felhívjuk az egyleti elnökség következő meghívására: Már több lap, különösen az országos központi jegyzői egylet szaklapja, a „Közégi Közlöny“ közölte azon törvény javaslatot, mely a magas kormány által a mélyen tisztelt képviselő házhoz a közejegyzői törvény módosításával a hitelesítési kényszer törvényre emelése iránt terjesztett be. A törvényjavaslat szó szerinti szövegét nem közlöm, csak azt említem fel, hogy mindennemű telekönyvezések keresztül vezetése a közejegyző igénybevétele által történhetik meg, ha annak ide vágó §a törvényerőre emelkedik. Ezuttal nem lehet céloam a törvény javaslat taglásához boesátkoznom, de azt mindnyájan mélyen érezzük, hogy magunk és népünk érdekében minden lehető el kell követnünk arra nézve, hogy az említett törvényjavaslat a napi rendről levétessék. E végből december hó 10-én d. e. 9 órákor a kaszaházi vendéglő kistermében választmányi gyűlést tartok, melynek tüzetes tárgyat egyedül a hivatkozott törvény javaslat felletti eszme csere és a megállapodáshoz képest az intézkedés megtétele képezendik. Felkérem az egylet összes tisztikarát és választmányi tagjait, hogy az ügy fontosságánál fogva a fenti napon és helyen teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Ns.-Apátú 1883. december 1. Hazafiai üdvözléttel: III és Lőrinc egyli. elnök.

A zalamegyei tansermuseumi bizottság decemberi rendes havi ülését f. hó 3-án d. u. 4 órákor tartja a polgári iskola tanács termében, mely gyűlésre az elnökség a bizottság tagjait lapunk útján hívja meg.

Jótékonyág. Szekér Fakond bucsa-szent-lászlói szent-ferencz rendü zárdafőnök ur a bucsú-szent-lászlói iskolába járó szegénysorsu tankötelesek részére kiosztás végett 200 db. tankönyvet adott át az ottani tanítóknak. A népnevelés oltárára hozott ezen nemeslelkű adakozást csak elismeréssel közölhetjük.

Meghívó. A söjtöri önk. tüzoltó-egylet tüzoltó-szelevények beszerzésére 1884. évi január hó 9-én a nagyvendőglő termében zártkörű táncvizigalmat rendez. Kezdeté 7 és fél órákor. Beléptidij személynként 1 firt. Védői egyenruhás bajtársak felét fizetik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a „Zalamegye“ című lapban nyugtáztatni fognak. Szállásokról gondoskodva leend. A t. hölgyek kéretnek egyszerű öltözékben megjelenni.

Selyemtenyésztés. A magyar királyi országos selyemtenyésztési felügyelőség ingyen oszt ki szeder-magot. Akik tehát teljesen díjtalanul és portmentesen kívánnak szeder-magot nyerni, forduljanak ez iránt a magyar királyi országos selyemtenyésztési felügyelőséghez Szegszárdra, homnan szeder-mag és a szeder-tenyésztési utasítás nekik minden költség nélkül fog megküldetni.

Földbirtokosok figyelmebe. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdsztek segély és nyugdíj egyesületének megbízásából Krosák Emil egyesületi ügyvezető azon kérelemmel fordult a zalamegyei gazdasági egyesület elnökségéhez, hogy hivatalos helyiségében, valamint szaklapjában hívja fel a földbirtokosok figyelmét közvetítő osztályukra, mely mind a gazdálkodóknak, mind az állást kereső tagoknak azon előnyt nyujtja, hogy a hírlapi hirdetések költségeinek megtakarításával egyesületük ilynemű közvetítését minden díj nélkül igénybe vehetik.

Uj megyei póstahivatalok. F. hó 1-én Goricsán és Langviz községekben kir. póstahivatal lépett életbe, melyek mindegyike levél- és 5 kilogram súlyt meg nem haladó kocsipostai küldemények felvétele, továbbítása s illetve kézbesítésével fog foglalkozni. A goricsányi az alsó-krayovecezi póstahivattal, a langviz pedig a nagy-kanizsai póstahivattal van összeköttetésben napontai gyalog járatok által. A goricsányiak kézbesítő körét csupán Goricsán község képezi, míg a langvizinek kézbesítési körébe Német-Szent-Miklós, Obernik, Korpavár, Füzvölgy, és Homakomárom községek tartoznak.

Kettős halál szengöz mérgezés folytán. Tamás Jánosné galamboki lakos és 3 éves kis leánya n. november hó 25-én virradóra az általuk újonnan épített és szobának használt konyhában halva találtattak. — Az ügyben teljesített vizsgálat szerint a nő november hó 24-én egész napon át a konyhát meszelte és oda egy vaskályhát behelyezvén, este tüglyfával erősen befűtött, letekvéskor pedig a kályha kürtjét, hogy a meleg ki ne menjen, bejűtönte. Reggel a férj felébredvén, nagymérvű kábultságot érzett, az ajtót kinyitotta és nejt felkelteni akarta, de az, ugy kis leánya mozdulatlanul és élettelelenül feküdt az ágyban. — Az orvosrendőri vizsgálat szengöz által előidéztet gutatütésnek állapítá meg a halál okát. — Intő példál szolgáljon ez arra, hogy a belül fűlt kályhák csövei folyton tisztán tartassanak, hogy a kályhának mindenkor kellő légvonta legyen, meg a kályhaeső a meleg visszatartása végett éjjelre soha el ne zárassék; mert egyébként könnyen kifűljödik a mérge hatású szeneleg, szengöz, mely ha felhalmazódik, megmérgezi az embert, főfájást, álomságot okoz, öntudatlan állapotot idéz elő, fulladás, gutatütés által okoz gyors halál.

Véletlen szerencsétlenség. Horváth György kiskanizsai lakos november hó 24-én d. e. 10 óra tájban a homok-komáromi szőlőhegyen egy dióta tetején egy ág lefűrészelésével foglalkozván, az ág egy másik fához csapódva visszavágódott és oly szerencsétlenül esett le a fáról, hogy azonnal meghalt.

Gyilkosság. Kupó József botfahegyi lakos november hó 25-én reggel 3 órákor felkelt, otthon megreggelizve és egy szentmihályi korsó tartalmát kiürítve hazról eltávozott. Ugyanazon napon délután 5 órákor a bozsoki hegyen Goldfinger Ferenc szőlőhegy halva találtatott. A teljesített orvosrendőri vizsgálat szerint nyakcsigolyáján lösebtaláltatott, mely lösebt a csigolyától a balszemen keresztül vezetett. A lövés igen közölről történhetett; mert a haj a lövéstől pörkölvé találtatott. — A tettes nyomozása folyamatban van.

A vetések állása megyenkenben a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium állandó gazdasági tudósítótól november hó 13-tól 26-ig beérkezett jelentések alapján: Az egerszegi járásban a vetések igen szépek, bujnak, a rozst pusztítja a drótféreg, a buzát pedig a rozsdá kezd támadni, a késői vetések jobbak; a kanizsaiában a kötöttebb talajon a vetések nem igen gyarapodnak; a letenyceiben a vetések helyenkint tulgzadogok; a novaiban a vetések nagyrészt jói állanak, bár a drótféreg pusztít; a lendvaiban a vetések jól gyarapodnak, borminőség jó-közép.

IRODALOM.

Grimm Gusztáv könyvkiadótól Budapesten megkaptuk *Toussaint-Langenscheidt-féle francia levelek* 1/2. ikét. E hasznos és gyakorlati vállalatot melegen ajánljuk mindazoknak, kik a francia nyelvet aránylag könnyű módon akarják elsajátítani. Előfizetési ára 40 levélből álló teljes műre 10 firt, 20 levélre 5 firt 50 kr., 10 levélre 3 firt; egyes levelek 30 kr-ával kaphatók minden könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

HIRDETÉS!

Csács hegyen levő Berghoffer-féle szőlőbirtokomat — mely áll mintegy 4 holdnyi beültetett szőlő és ugyanannyi szántóföld- és tég-lából épült és faszindellel fedett hajlékból — **szabadkézből** előnyös feltételek mellett azonnal eladó.

Bővebb értesítés nyerhető a tulajdonosnál **Móser Sándor** zala-egerszegi lakosnál.

122. 1—1.

4573/tk. 1883.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Fabianics Ignác** misefai lakos végrehajtónak **Steiner József** kapornaki lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 forint tőkekövetelés s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék területén levő, a kapornaki 7 számú tjkvben 103. hrsz. alatt felvett ingatlan felerészére 154 forint kikiáltási árban, a 656 hrsz. alatti ingatlan felerészére 145 forint, a 303 hrsz. alatti ingatlan felerészére 18 forint a 461 hrsz. számú ingatlan felére 12 forint, az 558 hrsz. alatti ingatlan felére 26 forint, az 584 hrsz. alatti ingatlan fele részére 7 forint s az 1034 hrsz. ingatlan felerészére 19 forint 50 korbán az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az

1884-ik évi január hó 28-ik napján délelőtti 9 órakor Nagy-Kapornakon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 15 forint 40 krt, 14 forint 50 krt, 1 forint 80 krt, 1 forint 20 krt, 2 forint 60 krt, 70 krt és 1 forint 95 krt a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 42 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Zala-Egerszeg 1883. november 2-án.

A kir. törvényszék mint tikkvi hatóság.

118. 1—1.

4152/tk. 1883.

Hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az ezen telekkönyvi hatóság területéhez tartozó Liezko község 122 számú telekjegyzőkönyve eltévedt, az azt pótló tervezet elkészítése folytán felhívatnak mindazok, kik akár a tervezetben felvett fekvéseknek megjelölése, vagy a bejegyzett jószágtestek összeállításának tekintetében valamely igazítást, kiegészítést vagy bejegyzést igényelhetnek vélnék, hogy ebbeli igényeiket a kitiűzött s **1884. évi január hó 20-án** lejárandó 45 napi hirdetményi határidő alatt annál bizonyosabban jelentsék be, mint hogy különben a jelzett igények oly harmadik személy kárára, kik a hirdetvény hatályossága kezdetének napjától fogva a tervezetben foglalt bejegyzések alapján további nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműen szereznek, többé nem érvényesíthetők.

Az alólírott telekkönyvi hatóság ezen ügyben a mai napon 4152. szám alatt, az 1880. évi július hó 26-án 18058. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet XV. §-a rendelkezése szerint ezennel a jelen hirdetménybe bevett következő végzést hozott: a telekkönyvi hivatali irodaigazgató által az eltévedt s fel nem található liezkoí 122. számú ujonan nyitott telekjegyzőkönyv pótlása céljából elkészített s bemutatott tervezet, tekintettel az elkészítés biztos alapjául szolgáló adatokra, elfogadtatják, az közzététetni rendeltetik s Rósás Mihály és neje Horváth Juliánna liezkoí lakosok mint egyedül érdekelt telekkönyvi tulajdonosok, továbbá Vörös Juli özv. Czirman Jánosné értesítettek, hogy az elkészített telekjegyzőkönyvet 1884. évi január hó 20-án lejárandó 45 napi határidő alatt a zala-egerszegi kir. törvényszéknél mint illető telekkönyvi hatóságnál a telekkönyvi irodában, a hivatalos órákban mindenkor megtekinthetők, s a telekkönyvi tervezet összeállítására nézve kifogást emelhetnek.

Zala-Egerszeg 1883. október 22-én.

A kir. törvényszék mint tikkvi hatóság

121. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróóság 5986 számú végzése által **Breier testvérek** bánok-szent-györgyi lakos végrehajtatók javára **Schreiber Mátyas** és neje baki lakosok, alperesek ellen 676 forint 4 kr. tőke és ennek járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 363 forint 60 krra becsült szobabeli butorok, ágyi, asztali és viselő ruhák, konyha és kamaraeszközök, tükrök, képek, 67 akós hordók, 18 akó bor, korsma-asztalok, padok és egy rész vasból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén vagyis alperesek b a k i lakásán leendő eszközökre

1883 ik év december hó 7-ik napjának d e. 10 órája határidőül kitiűzetik és ahhoz a venni szándékoztatók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszeg 1883. évi november hó 22-ik napján.

Németh Sándor

kir. bir. végrehajtó.

120. 1—1.

Üzletátvétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására juttatni, hogy

Zala-Egerszeg az „Arany-Bárány vendéglőt

bérbévevén, azt a napokban megis nyitom.

Főtörökésem leendő a helybeli és utazó közönség igényeit minden tekintetben kielégíteni.

Legyen szabad remélnem minél gyakoribb látogatását.

Krosetz István

vendéglős.

121. 2—1

Kitüntettett Bács Triest 1882, Keckemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle díjjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általánosan ismert és kitüntett szer **köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nemből a legjobbakat ismerte el. A 25 és 50 krajcáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerertárában kaphatók.

Gyomorbaj ellen Egger-féle Sodapasztillák mindenféle **gyomorbajok, emésztéshány, gyomorhév, béltyanuság, görvény, halvány-ság, ismétlődő fájás** ellen. Ezen pasztillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lelek-zést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcs-ízűek, különösen óják a le zési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivataluknál fogva sokat beszélnek, el i e mulasztják ezen kitűnő cukorkát használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú ma-láta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártya-papírzacskókban. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen Igen tiszta malata-kivonatból és cukorból vannak készítve és nem kepeznek semmiféle gyomorsavat Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: Zala-Egerszeg Hollósy József; Nagy-Kaniszn Belus József és Práger Béla, Szombathelyen Rudolf Alajos és Simon Gyula gyógyszerészeknél. — 30. *—26.

5 Murad Effendi nagy Szultán hölgyeinek szigoruan megőrzött titkai dr. Burg Alfred, a híres orientalista által nyilvánosságra hozattak és az egész hölgyvilág előnyére kiadtattak.

1. szám. A titok, míg a nő él, hóféhérszínű és bársny finomságu arecal birni, are-festék vagy puder nélkül, semmi ránc a legvégső korig, az are hóféhér és tiszta lesz; a szer ártalmatlan volta iránt teljes biztosság. 94. 4—4.
2. szám. A titok, szép, rózsapiros ajkakra, gyönyörű hosszú szemöldökre és gyönyöféhérségű fogakra szert tenni; általában teljes jótállás a szer kitiűnősége és ártalmatlan volta iránt.
3. szám. A titok, hóféhér teljes karokat birhatni, orvosszer nélkül, egyszerű bedörzsölés által nappában, teljes jótállás a szer ártalmatlanságáért.
4. szám. A titok, kelletlen szőrt az arcról eltávolítani, a hiányzó hajat a fején pótolni, a haj kihullását megakadályozni, az egész testet kellemes illattal, mint ibolya, rózsá stb. illattal előaraszteni.

Ezen 5 különleges szer együttvéve 5 forint 42 korbá kerül, mindegyik külön-külön 1 forint 10 kr. Szét-küldésnél 15 krral több. Minden a legnagyobb jótállás uellett.

A párisi pártűmszerek gyára raktárában.

Bécs II., RIX.

Mindenmű fogfájás, még ha a fogak lyukasak vagy töröttek is, pillanatnyi idő alatt és tartósan elhárítatják a híres

INDIAI FOGKIVONAT

(indischer Extrakt) által. E kitűnő tulajdonságánál fogva ezen szernek egy háznál sem szabad hiányoznia. Valódi hamisítatlan minőségben, palackokban elhelyezve, palackja 35 krajcárjával Z.-Egerszeg 1883. évi november hó 22-ik napján. **Hollósy József** gyógyszerész urnál kaphatók. 5 *—25

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. GÖLIS-től.

(1875-től fogva kereskedelmi cikk. — Bejegyzett cég.)

Eddig még utól nem értett hatására nézve az emésztés- és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítésére nézve. Ezáltal naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos még makacs betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mellégés, a gyomor-teltherhelése, a belek petyhüdsége, idegyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvény, yuga, sápadtság, sárgaság, valamennyi idült börcy, rák, idősáros fájások, férges és köves betegségek, túlnyálkásodás, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megőrzött köszvény és mellhájban (tuberculose), Asványoz, gyógymódul ugy ezalótt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitűnő szolgálatot tesz. 68. 25—23.

Egy nagy doboz ára 1 forint 26 kr. — Egy kis doboz 80 kr. Kapható: Z.-Egerszeg 1883. évi november hó 22-ik napján. **Hollósy József** gyógyszerész-nél, valamint általában az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerertárában és fűszerkereskedésben.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden doboz a védbélyeggel, s kívülől ily címmel van ellátva: **K. k. concess. Univ. Speisen-Pulver des dr. Golis Wien.**

Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6, (Zweitthof).

FIGYELMEZTETÉS.

Az általánosan ismert, jó hírnevűnek ürvendőt s többoldalú kitűntett sósbor-székítiményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak léven az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyzémet módosítom s arra két nyomtat-ban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén az egy-szersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSORSZESZ

gyors evhíttést okozó: csúszos szagatás, fű-gyás, fog- és fejfájások, szemeingeregés, beundulások stb. stb. ellen. Fogtisztító szerül, is igen ártalmatlan, a memóriát és a száj fűszet elősegíti a foghast erősíti és a száj fűszet szárazulani lát nyer a szesz elhatárolása után, va-lamint általában a szer fejmosásra is, a hajlodeg erősítésére, a fejkorpakapozódás megakadályo-zására és annak eltávolítására. Ára egy nagy üvegnék 80 kr., egy kisebb üvegnék 40 kr.

Használati utasítás magyar vagy német nyel-ven bizományosaim névsorával ellátva, minden üveghöz ingyen mellékeltek.

BRÁZAY KÁLMÁN.

Budapestben, IV., Múzeum-körút 23. sz.

115. 3—3.

Vedjegy 119. és 120. szám.

